

Mezinárodní doporučení (BCBS) k zajišťování interního auditu v bankách

Věra Mazánková

ČNB, odbor regulace finančního trhu

***4. setkání interních auditorů z finanční oblasti
20. června 2013***

1. Úvodní představení Doporučení Basilejského výboru pro bankovní dohled (BCBS) „*The internal audit function in banks*“ v r. 2012 – širší kontext publikace
2. Klíčová doporučení (principy) BCBS pro oblast IA v úvěrových institucích a jeho supervizi a jejich případná „využitelnost“ jinými regulovanými poskytovateli finančních služeb
3. Evropský anebo národní kontext vybraných doporučení
4. Diskuse, dotazy ...

Na úvod něco málo k historii aktuálních doporučení ...

- základy položeny publikací BCBS „Framework for Internal Control Systems in Banking Organisations“, **1998**
  - publikace „The internal audit function in banks“ z r. **2012** nahrazuje materiál BCBS „Internal audit in banks and the supervisor’s relationship with auditors“ z r. 2011
  - přímá vazba doporučení pro IA a publikace BCBS „Principles for Enhancing Corporate Governance“ z října 2010 (rovněž aktualizace)
- .. překvapení se nekoná, aneb „za vším hledej krizi“ ...**

Aktuální doporučení BCBS k IA se týkají tří oblastí:

- **zajišťování** funkce interního auditu v bankách (15 zásad)
- **vazby** „orgán dohledu – funkce vnitřního auditu“ (1 zásada)
- **posuzování** funkce vnitřního auditu orgánem dohledu (4 zásady)

I. Zajišťování funkce interního auditu (1)

- poskytování nezávislého **ujištění o kvalitě a funkčnosti** interní kontroly, řízení rizik a governance („internal control, risk management and governance systems and processes created by the business units and support functions“)
- **nezávislost** interního auditora
- **„fit“** – jednotlivec, i funkce jako celek
- **integrita** auditora

I. Zajišťování funkce interního auditu (2)

- organizační uspořádání – jasné vymezení a zabezpečení výkonu funkce IA
- rozsah působnosti výkonu IA vč. činností outsourcovaných
- adekvátní pokrytí regulatorních požadavků / priorit plánem IA
- permanentnost IA

I. Zajišťování funkce interního auditu (3)

- **odpovědnost orgánů** za kontrolní systém, IA
- **interní dozor** výborem pro audit nebo jiný ekvivalentní
- odpovědnost osoby ve vedení funkce za **zajištění souladu** výkonu funkce **s relevantními standardy** (audit, etické kodexy)
- **odpovědnost vůči orgánu** a výboru pro audit

I. Zajišťování funkce interního auditu (4)

- nezávislé vyhodnocování a **poskytování ujištění o funkčnosti a efektivnosti** interní kontroly, řízení rizik a governance
- **interní audit v rámci skupiny, holdingu**
  - zajištění IA v rámci instituce
  - zajištění IA v rámci skupiny, holdingu
- **nedelegovatelnost odpovědnosti** při využívání outsourcingu výkonu funkce IA.

II. Vazby „orgán dohledu – funkce vnitřního auditu“

„Supervisors should have regular communication with the bank’s internal auditors to

- 1. discuss the **risk areas** identified by both parties,*
- 2. understand the **risk mitigation measures** taken by the bank, and*
- 3. understand **weaknesses** identified **and** monitor the bank’s **responses** to these weaknesses.“*

III. Posuzování funkce vnitřního auditu orgánem dohledu (1)

- pravidelné posuzování orgánem dohledu
  - organizačního zabezpečení
  - řádnosti výkonu funkce vnitřního auditu
- informování orgánů instituce o případně zjištěných nedostacích v oblasti interního auditu

III. Posuzování funkce vnitřního auditu orgánem dohledu (2)

- **zohlednění výsledků posouzení interního auditu orgánem dohledu**
- **při hodnocení celkového rizikového profilu instituce**
- **v rámci výkonu dohledu instituce.**

Obecné zásady a požadavky BCBS k IA lze účelně využít i v dalších sektorech fin. trhu

- postupné prohlubování a „mezisektorová **konvergence**“ mezinárodních **obecných zásad** a také regulatorních požadavků na IA, zpravidla v širším rámci rozšiřování obezřetnostní regulace „internal governance“, v národní terminologii nejčastěji „řídící a kontrolní systém“ nebo „správa a řízení“

ale také

- **dílčí** (potenciální, přechodné nebo reálné) „**divergence**“, např.
  - zaměření a priorita IA
  - vazby a (ne)slučitelnost IA s jinou kontrolní funkcí
  - rotace interních auditorů
  - využívání outsourcingu pro zajišťování IA
  - IA v rámci skupin.

„Pokrizová“ evropská regulatorní opatření a záměry pro jednotný evropský trh finančních služeb se dotýkají i interního auditu, průnik (nebo přinejmenším konzistentnost) s doporučeními BCBS je značný, např.:

- další posilování orientace kontrolních, přezkumných a ujišťovacích činností (dozorčí orgány, interní audit,...) zejména na:
  - rizika a jejich včasné rozpoznávání a řízení
  - vysoké standardy a integritu finančního reportingu, účetnictví
  - spolehlivost, dostatečnost, aktuálnost, ... vnitřních kontrolních mechanismů
  - informační mechanismy, transparentnost

„Speciální pozornosti“ i z hlediska IA se „těší“ také např.

- **interní modely** (vlastní nebo nakupované) uplatňované při řízení rizik, oceňování atp.
- **odměňování** osob v kontrolních funkcích
- **požadavky na „fit and proper“** osob v kontrolních funkcích
- **střety zájmů, nezávislosti.**

... k zaznamenání do diáře interního auditora:

1. leden 2014

- účinnost tzv. CRD IV – přímo účinného nařízení (CRR) a transpozice směrnice (CRD IV) pro výkon činnosti a dohled úvěrových institucí a investičních podniků (OCP) do právního řádu ČR (ZoB, obezřetnostní vyhláška atd.)
- start vydávání „závazných technických standardů“ a „obecných pokynů“ k CRD IV

ale také

- účinnost zákona o obchodních korporacích
- umožnění monistického vnitřního uspořádání banky a souvislosti s plněním obezřetnostních požadavků
- v legislativním procesu je také novela zákona o auditorech a v ní připravované dílčí změny pravidel pro výbory pro audit
- ...

Základem jsou samozřejmě **požadavky stanovené právními předpisy**, které jsou v bankovním sektoru ČR již relativně stabilizované.

Formálním vodítkem pro oblast interního auditu z kategorie tzv. **měkké regulace** („*comply or explain*“) jsou pro všechny členské státy EU **doporučení** („obecné pokyny“) **Evropského orgánu dohledu v bankovníctví (EBA)** pro internal governance ze září 2011.

ČNB ve své roli orgánu dohledu **dlouhodobě**

- **navazuje na doporučení Basilejského výboru pro bankovní dohled i v oblasti IA**
- **přikládá značný význam funkci vnitřního/interního auditu v bankách a dalších jí dohlížených institucích.**

Dotazy?

www.cnb.cz

Věra Mazánková
Česká národní banka
odbor regulace finančního trhu

vera.mazankova@cnb.cz